

Briuselis, 2015 10 21
COM(2015) 602 final

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI IR
EUROPOS CENTRINIAM BANKUI**

dėl darnesnio išorės atstovavimo euro zonai tarptautiniuose forumuose veiksmų plano

1. ĮVADAS

Siekiant užbaigti ekonominės ir pinigų sąjungos (EPS) kūrimą, ES bei euro zonoje didesnė atsakomybė turėtų būti suteikiama institucijoms ir glaudesnė integracija turėtų vykti kartu jas stiprinant. Viena iš sričių, kurioje, siekiant šio tikslo, konkrečios priemonės yra aiškiai numatytos Sutartyje, taigi, jau šiandien gali būti įgyvendinamos, yra euro zonos išorės atstovavimas.

Euro zona – didžiulė atviros ekonomikos zona, kurioje laikomasi tarptautinių politikos įsipareigojimų.

Euro zonos politiniai sprendimai ir ekonominiai įvykiai vis svarbesni pasaulio ekonomikai dėl euro zonos ekonominės ir finansinės reikšmės¹, taip pat bendros pinigų ir valiutos kurso politikos. Eurais – sėkminga ir stabili valiuta. Ją naudoja 19 ES valstybių narių ir daugiau negu 330 mln. piliečių. Jis užtikrina zonos narėms kainų stabilumą ir apsaugo nuo išorės nestabilumo. Nepaisant neseniai vykusios krizės, euras išlieka antra svarbiausia pasaulio valiuta: sudaro beveik ketvirtadalį pasaulio užsienio valiutos rezervų, su juo tiesiogiai arba netiesiogiai savo valiutas susiejo beveik šešiasdešimt pasaulio šalių ir teritorijų.

Politinė euro zonos svarba pastaraisiais metais labai sustiprėjo. Europos semestras, priėmus vadinamąjį šešių dokumentų rinkinį ir dviejų dokumentų rinkinį² ir Sutartį dėl stabilumo, koordinavimo ir valdysenos ekonominėje ir pinigų sąjungoje³, integravo, sustiprino ir išplėtė ES lygmens valstybių narių politikos priežiūrą svarbiose makroekonomikos ir biudžeto priežiūros srityse. Kaip nuolatinis euro zonos šalių krizės sukeltų problemų sprendimo mechanizmas, sukurtas Europos stabilumo mechanizmas. Sąjunga taip pat ėmėsi kurti bankų sąjungą, kurioje numatoma centralizuota euro zonos bankų priežiūra ir pertvarkymas ir kuri yra atvira visoms kitoms valstybėms narėms.

Atstovavimas Sąjungai išorės santykiuose naudojantis jos įgaliojimais, susijusiais su euro zona (toliau – euro zonos išorės atstovavimas), jau nebeatitinka tų pokyčių. Tai riboja veiksmingą euro zonos atstovavimą tarptautinėse finansų įstaigose. Padaryta tolesnės euro zonos vidaus integracijos pažanga turi būti daroma ir išorės santykiuose, visų pirma labiau užtikrinant vieningą išorės ekonominį atstovavimą. Išorės atstovavimas turėtų būti darnesnis, kad euro zona galėtų atlikti aktyvesnį vaidmenį tarptautinėse finansų įstaigose ir efektyviai formuoti savo būsimą vaidmenį pasaulinėje finansų struktūroje. Ši koncepcija jau buvo akcentuojama kaip vienas iš pagrindinių prioritetų Komisijos Stiprios ir veiksmingos ekonominės ir pinigų sąjungos projekte⁴.

2015 m. birželio mėn. Penkių pirmininkų pranešime dėl ekonominės ir pinigų sąjungos ateities⁵ toliau akcentuojama, kad stipresnė tarptautinė pozicija – neatskiriama dabartinių pastangų tobulinti euro zonos ekonomikos valdymą dalis. Kadangi EPS toliau plėtojama kaip ekonominė, finansinė ir fiskalinė sąjunga, jos išorės atstovavimas taip pat turėtų būti kuo vieningesnis.

¹ Pagal Sutartis (SESV VIII antraštinės dalies 4 skyrius) Sąjungai naudojantis savo kompetencija, susijusia su valstybėmis narėmis, kurių valiuta yra euro.

² [http://europa.eu/rapid/press-release MEMO-13-318 en.htm](http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-318_en.htm).

³ Sutartis dėl stabilumo, koordinavimo ir valdysenos ekonominėje ir pinigų sąjungoje, 2012 m. vasario 1 d., <http://www.consilium.europa.eu/european-council/pdf/Treaty-on-Stability-Coordination-and-Governance-TSCG/>.

⁴ Stiprios ir veiksmingos ekonominės ir pinigų sąjungos projektas, COM(2012) 777, 2012 m. lapkričio 30 d., [http://ec.europa.eu/archives/commission_2010-2014/president/news/archives/2012/11/pdf/blueprint en.pdf](http://ec.europa.eu/archives/commission_2010-2014/president/news/archives/2012/11/pdf/blueprint_en.pdf).

⁵ Penkių pirmininkų pranešimas „Europos ekonominės ir pinigų sąjungos sukūrimas“, 2015 m. birželio 22 d., [http://ec.europa.eu/priorities/economic-monetary-union/docs/5-presidents-report lt.pdf](http://ec.europa.eu/priorities/economic-monetary-union/docs/5-presidents-report_lt.pdf).

Europos Parlamentas taip pat ragino siekti vieningo euro zonos išorės atstovavimo⁶.

Stiprinant Sąjungos ir euro zonos išorės atstovavimą daugelyje tarptautinių forumų ekonomikos ir finansų klausimais padaryta didelė pažanga, bet reikia imtis papildomų priemonių, kad būtų užtikrintas iš tikrųjų vieningas išorės atstovavimas.

Todėl šiame komunikate aprašomas veiksmų planas, kaip siekti kuo vieningesnio EPS išorės atstovavimo, dėl kurio Taryboje ir Europos Parlamente galėtų būti siekiama bendro sutarimo. Šis procesas turėtų būti laipsniškas.

Euro zonos išorės atstovavimas Tarptautiniame valiutos fonde (TVF), kuris dėl teikiamų skolinimo priemonių ir vykdomos priežiūros yra pagrindinis institucinis pasaulio ekonomikos valdymo subjektas, vis dar ypač išskaidytas. Todėl Komisija kartu teikia pasiūlymą, kuriuo nustatomos priemonės siekiant užtikrinti vieningą euro zonos atstovavimą TVF. Tai neturi poveikio būsimiems pokyčiams, dėl kurių galėtų būti toliau stiprinamas euro zonos atstovavimas ir kituose tarptautiniuose forumuose.

2. DABARTINIS EURO ZONOS ATSTOVAVIMAS TARPTAUTINIUISE FORUMUOSE

Nepaisant svarbių euro zonos interesų, euro zonos išorės atstovavimas **TVF** šiuo metu yra labai išskaidytas ir nepakankamai veiksmingas.

TVF – dėl skolinimo priemonių ir vykdomos priežiūros – yra svarbus pasaulio ekonomikos ir finansų valdymo ramstis. Jis kartu su Komisija ir ECB atliko pagrindinį vaidmenį rengiant programas, kuriomis siekta gelbėti valstybės skolos krizės paveiktas valstybes nares. Be to, sustiprinta ekonominės politikos koordinavimo valdymo sistema ir didelė finansų sektoriaus reguliavimo ir priežiūros konvergencija kuriant bankų sąjungą reiškia, kad ateityje, vertindamas priežiūrą ir krizių valdymą euro zonoje, TVF turės žvelgti plačiau nei į nacionalinę perspektyvą. Veiksmingai atstovaujant euro zonai būtų galima reikšti bendrą euro zonos nuostatą TVF, pavyzdžiui, ekonominės ir fiskalinės politikos, makroekonominės priežiūros, valiutos kurso politikos ir finansinio stabilumo klausimais. Darnesnis atstovavimas taip pat būtų naudingas trečiosioms šalims, visų pirma dėl tvirtesnio ir darnesnio euro zonos indėlio į pasaulio ekonomikos ir finansų stabilumą.

Atsižvelgiant į šią padėtį, šie kartu priimti santykiai su TVF skirtas komunikatas ir teisės akto pasiūlymas yra pirmasis žingsnis stiprinant euro zonos išorės atstovavimą.

Tikslas užtikrinti tinkamą atstovavimą Sąjungai apskritai ir ypač euro zonai akivaizdžiai apima daugiau nei santykius su TVF; jis taip pat susijęs su kai kuriais kitais tarptautiniais forumais: keli iš jų minimi toliau.

Tinkamas atstovavimas **G 7** ir **G 20** Sąjungai ir euro zonai suteikia galimybę prisidėti prie pasaulio politikos darbotvarkės ir paremti europinius pasaulinių problemų sprendimus tokiose pagrindinėse srityse, kaip antai makroekonominės politikos koordinavimo, finansų reguliavimo reformos ir mokesčių skaidrumo. **G 7** šalių vadovų lygmeniu Sąjungai ir euro zonai atstovauja Europos Vadovų Tarybos pirmininkas ir Komisijos pirmininkas. **G 7** finansų ministrų ir centrinių bankų valdytojų lygmeniu euro zonai atstovauja Euro grupės pirmininkas, Komisija ir Europos Centrinis Bankas (ECB). **G 20** valstybių ir vyriausybių vadovų lygmeniu Sąjungai ir euro zonai atstovauja Europos Vadovų Tarybos pirmininkas ir

⁶ 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl pasaulio ekonomikos valdymo (2011/2011(INI)), <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+TA+P7-TA-2011-0457+0+DOC+PDF+V0//LT>.

Komisijos pirmininkas. Komisija ir Europos centrinis bankas (ECB) teikia euro zonos pozicijas, kai G 20 finansų ministrų ir centrinių bankų valdytojų posėdžiuose svarstomi euro zonos kompetencijai priskiriami klausimai.

Finansinio stabilumo taryba (FST) koordinuoja tarptautinį darbą finansų reguliavimo klausimais ir yra politiškai atskaitinga G 20. Komisija ir ECB yra Sąjungos jurisdikcijai atstovaujantys nariai. Komisija taip pat yra FST bankų pertvarkymo klausimų iniciatyvinės grupės narė. Atstovavimas FST suteikia galimybę dalyvauti kuriant ir įgyvendinant veiksmingą reguliavimo ir priežiūros politiką, taip pat spręsti pažeidžiamumo problemas, kurios silpnina finansines sistemas, siekiant pasaulinio finansų stabilumo.

Jungtinėse Tautose (JT) kai kuriais atvejais aptariami euro zonai aktualūs klausimai, pavyzdžiui, neseniai svarstytas tarptautinio skolos restruktūrizavimo sistemos klausimas. 2011 m. JT Generalinė Asamblėja (JT GA) priėmė Rezoliuciją A/65/276, kuria Sąjungai suteikiama aukštesnis stebėtojo statusas JT GA veikloje, be kita ko, kad ji galėtų imtis veiksmų ES (ir jos valstybių narių) vardu tokia pačia pirmumo tvarka, kaip ir kitos pagrindinės grupės, teikti pasiūlymų ir kiekvieną rugsėjo mėn. dalyvauti bendruose debatuose⁷. Be aukštesnio stebėtojo statuso, Sąjunga yra daugiau negu 50 JT sistemoje pasirašytų JT daugiašalių susitarimų ir konvencijų šalis ir vienintelė jų dalyvė, kuri nėra valstybė.

EBPO reguliariai rengia ekonomines euro zonos apžvalgas. Sąjunga turi specialų statusą EBPO ir turi tokias pat išimties teises kaip ir nariai, išskyrus du dalykus. Sąjunga neturi teisės balsuoti ir nemoka nustatyto įnašo į EBPO biudžetą. Sąjunga yra visateisė kelių EBPO komitetų narė, įskaitant Paramos vystymuisi komitetą.

Pasaulio banko darbe euro zonai specialus dėmesys neskiriamas. Pati Sąjunga nėra atstovaujama Pasaulio banko direktorių valdyboje. Komisija turi stebėtojo statusą Vystymosi komitete (t. y. ministrų lygmeniu).

Apskritai, išskyrus TVF, Sąjungos ir (arba) euro zonos atstovai dalyvauja visuose minėtuose forumuose, kuriuose euro zonai skiriamas specialus dėmesys. Tačiau tai ne visada užtikrindavo, kad euro zona kalbėtų vienu balsu. Euro zonos interesams atstovaujama ypač veiksmingai, kai pozicijos iš anksto tinkamai derinamos, tačiau iš tikrųjų taip būna ne visada.

Atsižvelgiant į tai, kad pasaulinė finansų struktūra yra dinamiška, tinkamas euro zonos išorės atstovavimas taip pat turėtų būti užtikrinamas ir naujai steigiamose tarptautinėse finansų įstaigose. Išorės atstovavimo klausimas, pavyzdžiui, taip pat iškilo diskusijose dėl naujų grupių formavimo Azijos infrastruktūros investicijų banke (AIIB), kurio narėmis steigėjomis laikoma 14 valstybių narių (10 iš jų – euro zonos narės).

3. VEIKSMINGESNIO IŠORĖS ATSTOVAVIMO TVF KLIŪTYS

Šiuo metu veiksmingam euro zonos išorės atstovavimui ir vienos bendros nuostatos TVF gynimui trukdo ar net tam kelių užkerta kelios organizacinės ir institucinės kliūtys.

Didelis valstybių narių išskaidymas

Dabartinis euro zonos valstybių narių išskaidymas TVF vykdomojoje valdyboje, kurioje šiuo metu 19 euro zonos valstybių narių išskaidyta į šešias grupes⁸, o dvi iš jų turi atskirus atstovus, trukdo veiksmingam euro zonos atstovavimui TVF. Euro zonos valstybės narės, kurios yra grupėje su trečiosiomis šalimis, dažnai negali paremti bendrųjų euro zonos pozicijų

⁷ http://www.unbrussels.org/images/pdf/2011/A_RES_65_276.pdf.

⁸ TVF grupė – Fondo šalių narių, kurioms TVF vykdomojoje valdyboje atstovauja vienas vykdomasis direktorius, grupė. TVF struktūra taip pat atspindi Vykdomosios valdybos ir jos 24 grupių struktūrą.

ar pasirašyti bendrų euro zonos pareiškimų, nes atitinkamose grupėse skiriasi nuomonės arba galioja vidaus susitarimai. Todėl valstybės narės dažnai negali pareikšti bendrųjų pozicijų pagrindiniais klausimais, taip pat dėl TVF kvotų, koregavimo programų, priežiūros ar kitų politikos klausimų. Todėl euro zonos atstovavimas susilpnėja, iškyla kliūčių reikšti bendrąsias pozicijas, o kartu ir galimybei pateikti vieną bendrą euro zonai svarbią darbotvarkę bei prioritetus.

Nepakankamas bendras euro zonos atstovavimas

Dabar nėra paskirto specialaus euro zonos atstovo, turinčio oficialų įgaliojimą pristatyti ir ginti euro zonos politiką bei interesus TVF vykdomojoje valdyboje. Šią užduotį dabar prisiėmė EURIMF pirmininkas⁹. Dabartinėje sistemoje neatsižvelgiama į esminius pastarųjų metų euro zonos vidaus valdymo pokyčius. Tai, kad atstovavimas išskaidytas ir nėra oficialaus euro zonos atstovo, kuris turėtų aiškų įgaliojimą atstovauti euro zonai TVF vykdomojoje valdyboje, nėra suderinama su tuo, kad TVF daugiau dėmesio skiria euro zonai apskritai: atsižvelgia į euro zonos aspektus šalių vykdomoje priežiūroje ir vertina bendrą euro zonos politiką, pavyzdžiui, makroekonominės politikos priemonių derinį, finansų reguliavimo reformą arba klausimus, susijusius su bankų sąjunga.

Dabar tik ECB turi stebėtojo statusą TVF vykdomojoje valdyboje ir gali dalyvauti svarstant tam tikras temas, susijusias su jos fiskaline atsakomybe. Todėl būtų galima dar labiau stiprinti euro zonos atstovavimą, visų pirma numatant specialų euro zonos atstavą visoms aktualiomis temomis.

Nepakankamas koordinavimas euro zonos lygmeniu

Dėl euro zonos atstovavimo tarptautiniu lygmeniu ekonominės ir pinigų sąjungos klausimais, visų pirma dėl TVF reikalų, buvo susitarta 1998 m. Vienoje įvykusiame Europos Vadovų Tarybos posėdyje.

Dabar koordinuojama tik Sąjungos lygmeniu, o specialaus koordinavimo euro zonos lygmeniu nėra. Bendros nuostatos TVF politikos klausimais derinamos Ekonomikos ir finansų komitete (EFK) ir jo nuolatinėje darbo grupėje TVF klausimais (SCIMF). Šios bendros nuostatos perduodamos valstybių narių atstovams Fonde (EURIMF), kad šie jų laikytųsi TVF valdybos posėdžiuose. Tada valstybių narių atstovai gali nuspręsti pateikti bendrus pareiškimus. Tai daroma reguliariai, pavyzdžiui, dėl euro zonos priežiūros ir Sąjungos finansų sektoriaus vertinimo programos (FSAP) klausimų. Vis dėlto tai nėra standartas, taikomas, kai svarstomi kiti klausimai. Tada valstybės narės tariausi kiekvienu atveju atskirai. Be to, pareiškimai derinami dėl euro zonos programos šalių ir IV straipsnyje numatytų konsultacijų su valstybėmis narėmis.

Pastaraisiais metais koordinavimo klausimu padaryta didelė pažanga: 2007 m. dar sustiprinti koordinavimo susitarimai, išrinktas EURIMF pirmininkas, pagerinti darbo santykiai tarp EFK / SCIMF ir EURIMF, EURIMF nariai labiau koordinuoja veiksmus dėl Vykdomosios valdybos strategijų. Tačiau dabartiniai koordinavimo susitarimai išlieka riboti. Yra daug pavyzdžių, kai koordinavimas dėl pagrindinių TVF dokumentų buvo nepakankamas arba kai valstybės narės nusprendė paremti savo nacionalines pozicijas, o ne ginti bendrąją Sąjungos poziciją. Visa tai silpnina valstybių narių galimybes TVF kelti bendros euro zonai svarbos klausimus.

⁹ Nuo 2007 m. liepos 1 d. EURIMF pirmininkas renkamas bendru visų ES valstybių narių atstovų TVF sutarimu dvejimėms metams, neatsižvelgiant į faktinę Tarybai pirmininkaujančią valstybę narę. Jo užduotis – rengti EURIMF posėdžius ir jiems pirmininkauti, pateikti suderintas Sąjungos ir (arba) euro zonos pozicijas ir pateikti pirmininkaujančios valstybės narės pareiškimus Vykdomosios valdybos posėdžiuose, taip pat palaikyti ryšius su TVF vadovais. Tačiau reikėtų pažymėti, kad ir toliau pagrindinis EURIMF pirmininku išrinkto vykdomojo direktoriaus vaidmuo – atstovauti savo grupei.

4. DARNESNIO IR VEIKSMINGESNIO EURO ZONOS IŠORĖS ATSTOVAVIMO TVF PASTANGOS

Atsižvelgiant į tai, kad TVF atlieka vieną svarbiausių vaidmenų pasaulio ekonomikos ir finansų valdyje, dabartinė situacija reikalauja sustiprinti euro zonos darną ir vieningą poziciją TVF.

Reikėtų **nedelsiant nustatyti** darnesnio ir veiksmingesnio euro zonos išorės atstovavimo TVF principus **ir dėl jų susitarti, bet juos įgyvendinti laipsniškai**, kad visi susiję Sąjungos ir tarptautinio lygmens subjektai galėtų padaryti reikiamus teisinius ir institucinius pakeitimus.

Reikėtų laikytis **tris aspektus apimančio požiūrio**: i) stiprinti euro zonos valstybių narių tarpusavio koordinavimą, ii) gerinti euro zonos atstovavimą TVF ir, iii) reikiamai prisitaikius prie TVF valdymo principų, užtikrinti vieningą euro zonos atstovavimą ir vieno bendro atstovo vietą.

Kai daugiausia dėmesio skiriama euro zonai ir stiprinamas euro zonos atstovavimas, vis dėlto būtina išsaugoti ir, jei įmanoma, sustiprinti koordinavimą su euro zonai nepriklausančiomis valstybėmis narėmis, kad būtų išsaugotas bendrosios rinkos ir visos Sąjungos vientisumas. Taip pat reikėtų tvirčiau bendradarbiauti su kitais TVF nariais.

1) Stiprinamas euro zonos valstybių narių tarpusavio koordinavimas

a) Reikėtų stiprinti dabartinius euro zonos koordinavimo TVF klausimais susitarimus. 2007 m. valstybės narės sutarė rengti bendrus euro zonos pareiškimus dėl klausimų, tiesiogiai ir išimtinai susijusių su bendra euro zonos politika. Šis susitarimas turėtų būti stiprinamas ir plečiamas siekiant nustatyti reikalavimą dėl sistemingų bendrų pareiškimų visais TVF politikos, šalių ir priežiūros klausimais, kurie aktualūs euro zonai. Krizė parodė, kad euro zonai labai svarbu kalbėti vienu balsu, visų pirma dėl TVF programų, finansavimo susitarimų ir krizės sukeltų problemų sprendimo politikos. Glaudžiau koordinuojant atsiras daugiau temų, dėl kurių euro zonos valstybės narės teiks bendrus pareiškimus Vykdomajai valdybai.

Dabartiniai koordinavimo susitarimai ir struktūros turėtų būti atnaujinami taip:

- 1) **sukuriama reguliarių konsultacijų sistema.** Komisija ir TVF sistemingai keičiasi informacija apie dokumentus pagal 1972 m. susitarimą. Komisija ketina atnaujinti tą susitarimą ir prašyti sukurti reguliarių konsultacijų sistemą, kad būtų atsižvelgta į dabartinę padėtį, susijusią su bendrais interesais. Tai reiškia, kad darbuotojų parengti dokumentai dėl horizontaliųjų klausimų, susijusių su euro zona (pvz., ataskaitos pagal IV straipsnį dėl euro zonos bei Sąjungos ir (arba) euro zonos valstybių narių, Finansų sektoriaus vertinimo programos (FSAP) euro zonos valstybėms narėms, taip pat dokumentai, susiję su Sąjungos ir euro zonos šalimis) būtų perduodami tuo pat metu, kaip ir vykdomiesiems direktoriams;
- 2) **atnaujinama koordinavimo infrastruktūra.** EFK pakomitetis TVF klausimais (SCIMF) turėtų tapti EFK pakomitečiu visų tarptautinių finansų įstaigų klausimais. Dabar euro zonai aktualios su TVF susijusios temos aptariamos tiesiogiai Euro grupės darbo grupėje. Turėtų būti apsvaistyta galimybė įsteigti euro zonos sudėties SCIMF / EFK pakomitetį. Šis euro zonos sudėties SCIMF turėtų atsiskaityti Euro grupės darbo grupei. Panaši euro zonos sudėties EURIMF struktūra turėtų būti sukurta Vašingtone, kuriame jau dabar veikia ES EURIMF;
- 3) **Briuselyje atnaujinami esami koordinavimo susitarimai dėl TVF klausimų.** Reikėtų stiprinti dabartinę darbo tvarką, susijusią su TVF klausimų koordinavimu. Koordinavimo mastą reikėtų plėsti, kad jis apimtų visus euro zonai aktualius

klausimus. Reikėtų nustatyti reikalavimą vietoj atskirų valstybių narių pareiškimų sistemingsiau teikti bendrus pareiškimus („bendrąją poziciją“). Šis atnaujinimas taip pat galėtų reikšti geresnį išankstinį koordinavimo planavimą parengiant bendrą EURIMF / SCIMF darbo programą, daugiau dėmesio skiriant TVF klausimams EFK ir (arba) Euro grupės darbo grupėje ir ECOFIN tarybos ir (arba) Euro grupės darbotvarkėms bei reguliariau EURIMF pirmininko ataskaitų teikimui EFK ir (arba) Euro grupės darbo grupei. Euro grupė turėtų teikti bendrus pareiškimus dėl TVF klausimų, kuriais politiniu požiūriu vienodas euro zonos požiūris yra itin svarbus;

- 4) **stiprinamas koordinavimas Vašingtone.** Darbo metodų Briuselyje pasikeitimai taip pat turi būti atspindėti EURIMF darbe Vašingtone, pavyzdžiui, turi būti: i) rengiami reguliari EURIMF posėdžiai dėl euro zonos aktualių klausimų TVF darbo programoje. Šis išankstinis planavimas turėtų taip pat padėti organizuoti darbą Briuselyje; ii) sistemingsiai teikiami bendri pareiškimai; iii) kai negalima teikti bendrų pareiškimų, užtikrinama, kad bendros nuostatos dėl bendros euro zonos politikos, pavyzdžiui, fiskalinės ir pinigų politikos, būtų įtrauktos į valstybių narių atskirus pareiškimus; iii) EURIMF nariai turėtų dar sistemingsiau tartis dėl bendrų strategijų valdyboje. Valstybės narės turėtų įsipareigoti Vykdomojoje valdyboje vengti reikšti nuomones, kurios viena kitai prieštarauja.

b) Euro zonos koordinavimo susitarimų dėl TVF klausimų stiprinimas turėtų vykti kartu didinant atskaitomybę Tarybai ir Europos Parlamentui. Dabartinius TVF pavasario ir rudens posėdžiams skirtus pareiškimus turėtų pakeisti Euro grupės pareiškimas. Apie visus šiuos pareiškimus turėtų būti pranešama Europos Parlamentui.

2) Gerinamas euro zonos atstovavimas pertvarkant TVF grupes

Grupės reikėtų laipsniškai pertvarkyti, kad TVF susikurtų tik euro zonos priklausančių šalių grupė. Darbas šia linkme turėtų prasidėti kuo greičiau. Toks žingsnis sustiprintų euro zonos balsą ir veiksmingumą Vykdomojoje valdyboje. Tai taip pat padėtų euro zonos įgyti vieną svarbiausių vaidmenų formuojant TVF politiką ir strategijas.

Dažnai valstybės narės su euro zonos valstybėmis narėmis TVF turi daugiau bendrų interesų nei su kitomis TVF šalimis narėmis. Kartu Sąjunga užmezgė keletą glaudžių ryšių su Sąjungos šalimis kandidatėmis ir kaimyninėmis šalimis, kurios turi bendrų interesų. Šiuos ryšius pertvarkant TVF grupes reikėtų išsaugoti.

Taryboje reikėtų susitarti dėl bendros principų sistemos, kaip TVF pergrupuoti Sąjungos ir euro zonos šalis, kad būtų sudarytos sąlygos glaudžiau bendradarbiauti:

1) 2010 m. pažengusios Europos šalys įsipareigojo sumažinti savo atstovavimą TVF vykdomojoje valdyboje dviem vietomis ne vėliau kaip iki pirmųjų TVF vykdomosios valdybos rinkimų po 2010 m. kvotų reformos įsigaliojimo. Didelė šio įsipareigojimo dalis jau įvykdyta. Valstybės narės turėtų įgyvendinti likusius pakeitimus tokiu būdu, kuris būtų suderinamas su tikslu pergrupuoti valstybes nares į euro zonos grupę ir sustiprinti atstovavimo darną;

2) kai tik bus ratifikuota 2010 m. reforma, dviejų didelių valstybių narių, kurios kiekviena šiuo metu vis dar turi po atstovą (Prancūzija ir Vokietija), grupės galėtų atverti savo duris kitoms Europos šalims ir jas deramai įtraukti į valdymą;

3) kelios Sąjungos ir euro zonos valstybės narės dabar yra sugrupuotos kartu su trečiosiomis šalimis, kurių interesai dažnai iš esmės skiriasi. Tos valstybės narės turėtų siekti pereiti į grupes, kurias sudaro tik valstybės narės;

4) euro zonos valstybės narės turėtų persigrupuoti į mažesnę skaičių tik euro zonos priklausančių valstybių narių grupių. Be to, visos valstybės narės, įskaitant, jeigu įmanoma,

šalis kandidates ir kaimynines šalis, turėtų stengtis vidutinės trukmės laikotarpiu pereiti į bendras grupes;

5) paskutinis žingsnis turėtų būti euro zonai priklausančių valstybių narių perėjimas į vieną bendrą grupę, kaip išdėstyta toliau 3 skirsnyje.

Valstybės narės turėtų susitarti Taryboje aptarti pažangą, padarytą siekiant darnesnio euro zonos atstovavimo Fonde prieš kiekvienus TVF vykdomosios valdybos rinkimus, t. y. kas dvejus metus. Ateityje grupavimas turėtų keistis taip, kad didėtų euro zonos atstovavimo darba.

3) Pereinama prie vieningo atstovavimo euro zonai

Be geresnio koordinavimo ir pergrupavimo, Komisija šiandien pateikia teisės akto pasiūlymą, kuriuo siekiama vieningo euro zonos atstovavimo, kad euro zonos interesai TVF vykdomojoje valdyboje būtų ginami veiksmingiau. Tai atitinka Penkių pirmininkų pranešime pateiktas mintis dėl didesnio centrinio Euro grupės vaidmens remiant euro zonos ir būsimo euro zonos išdo interesus ir jiems atstovaujant. Kai tik bus atlikti būtini TVF valdymo pakeitimai, reikėtų TVF užtikrinti vieno bendro euro zonos atstovo vietą. Vieno bendro atstovo vietai užtikrinti Komisija siūlo nustatyti 2025 m. terminą.

Kartu su šiuo komunikatu pateikiame Tarybos sprendimo, kuriuo nustatomos vieningo atstovavimo euro zonai TVF palaipsnio užtikrinimo priemonės, pasiūlyme Komisija siūlo modelį, pagal kurį valstybės narės ir toliau liktų atskiromis TVF narėmis. Todėl, be kita ko, kiekviena euro zonos valstybė narė ir toliau atitiks TVF lėšų skolinimosi reikalavimus.

Siekiant vieno bendro euro zonos atstovo reikėtų i) taisyklių dėl euro zonos grupės ar grupių vidaus valdymo ir ii) koordinavimo mechanizmo, pagal kurį būtų derinamos pozicijos, kurių turi būti laikomasi TVF vykdomojoje valdyboje euro zonos vardu. Galėtų būti remiamasi atnaujintomis struktūromis Briuselyje, taip pat Euro grupėje ir Euro grupės darbo grupėje.

Kol bus paskirtas vienas bendras euro zonos atstovas, kaip pereinamojo laikotarpio priemonę, Komisija siūlo euro zonai užtikrinti stebėtojo statusą Vykdomojoje valdyboje. Euro zonos stebėtojo statusas Vykdomojoje valdyboje, suteikiamas euro zonos valstybės narės atstovui, kuris jau yra valdybos narys, Komisijai ir Europos Centriniam Bankui parėmus, deramai atspindėtų euro zonos vaidmenį pasaulio ekonomikoje ir ekonomikos bei finansų politikos valdymo pokyčius nuo krizės pradžios. Tai leistų euro zonai oficialiai atstovauti euro zonai TVF valdybos posėdžiuose, kuriuose aptariama euro zonos politika, padidinti euro zonos matomumą ir padidinti euro zonos, kaip svarbios pasaulinio masto veikėjos, statusą tarptautiniu mastu. Šis atstovavimas euro zonai ir dabartinė tvarka skiriasi konkrečiu įgaliojimu, kuris būtų suteiktas vienam bendram euro zonai atstovui, kai ji rinks Euro grupę. Dabar EURIMF pirmininkas atstovauja visai Sąjungai, ir ji Vašingtone renka ES vykdomieji direktoriai. Šią priemonę papildys naujas susitarimas su TVF dėl dalijimosi informacija ir konsultavimosi.

5. ATSTOVAVIMAS KITUOSE TARPTAUTINIUOSE FORUMUOSE, VISŲ PIRMA SU BANKŲ SĄJUNGA SUSIJUSIAIS KLAUSIMAIS

Kaip išdėstyta 2 skirsnyje, nors Sąjungos ir (arba) euro zonos atstovai dalyvauja kituose nei TVF forumuose, ne visada užtikrinama, kad euro zona kalbėtų vienu balsu. Euro zonos interesams atstovaujama ypač veiksmingai, kai pozicijos iš anksto tinkamai derinamos, tačiau iš tikrųjų taip būna ne visada. Todėl Komisija toliau gerins koordinavimą visuose tarptautiniuose forumuose, visų pirma tuose, kuriuose toliau stiprinama EPS, pavyzdžiui, dėl bankų sąjungai aktualių klausimų.

Komisija bendradarbiaus su valstybėmis narėmis, kad per ateinančius mėnesius nustatytų sustiprintus mechanizmus pozicijoms Finansinio stabilumo taryboje ir prireikus kitose svarbiose standartus nustatančiose įstaigose derinti dėl euro zonos ir, jeigu įmanoma, visos Sąjungos klausimų. Šie mechanizmai, pavyzdžiui, galėtų apimti tvirtesnę įsipareigojimą laikytis bendrųjų pozicijų, nustatytų atitinkamuose ES koordinavimo susitikimuose, reguliarias diskusijas pozicijų ir koordinavimo klausimais aukščiausiu lygmeniu su svarbiomis priežiūros ar politinių sprendimų priėmimo institucijomis tiek prieš pagrindinius tarptautinius susitikimus, tiek po jų.

6. IŠVADOS

Euro zonos išorės atstovavimą būtina stiprinti, kad euro zona galėtų imtis aktyvesnio vieningo vaidmens tarptautinėse institucijose ir forumuose. Remiantis jau sustiprintu euro zonos vidaus valdymu, tai būtų svarbus žingsnis didinant euro zonos įtaką pasaulio ekonomikoje. Tai suteiktų euro zonai galimybę dalyvauti rengiant naujas tarptautinės finansų struktūros taisykles, taip pat padėti užbaigti ekonominės ir pinigų sąjungos išorės matmens kūrimą.

Kaip išdėstyta pirmiau, šis komunikatas skirtas santykiams su TVF ir yra pirmasis žingsnis stiprinant euro zonos išorės atstovavimą.

Siekdama šio tikslo Komisija ragina Tarybą priimti sprendimą, kuriuo nustatomos vieningo atstovavimo euro zonai TVF užtikrinimo priemonės vėliausiai iki 2025 m.; pasiekti naują susitarimą dėl TVF klausimų koordinavimo euro zonoje, be kita ko, dėl atskaitomybės, ir susitarimą dėl bendros sistemos ir principų, kaip persigrupuoti su euro zonos šalimis, kad būtų įvykdyti įsipareigojimai dėl dviejų vietų pagal 2010 m. TVF kvotų ir valdymo reformą; SCIMF pertvarkyti į visateisį EFK pakomitetį visų tarptautinių finansų įstaigų klausimais Briuselyje, kuris taip pat turėtų vien tik euro zonos darinį, tokį patį principą taikant ir EURIMF Vašingtone.

Komisija stengsis toliau gerinti koordinavimą visuose tarptautiniuose forumuose. Visų pirma ji analizuos sritis, kuriose EPS būtų toliau stiprinama. Komisija bendradarbiaus su valstybėmis narėmis, kad per ateinančius mėnesius nustatytų sustiprintus mechanizmus pozicijoms Finansinio stabilumo taryboje ir prireikus kitose svarbiose standartus nustatančiose įstaigose derinti dėl euro zonos ir, jeigu įmanoma, visos Sąjungos klausimų.

Siekdama stebėti padarytą pažangą ir nustatyti, ar reikia tolesnio tobulinimo, Komisija reguliariai atsiskaitys Europos Parlamentui ir Tarybai. Be to, Komisija apžvelgs padėtį šioje srityje, kai 2017 m. pavasarį, prieš prasidedant 2-ajam EPS kūrimo etapui, teiks baltąją knygą, kaip numatyta Penkių pirmininkų pranešime.

1 lentelė. Sąjungos ir euro zonos atstovavimo svarbiose tarptautinėse finansų įstaigose apžvalga

Institucija	Dabartinis Sąjungos statusas
TVF	Sąjunga neturi oficialaus statuso TVF. Komisija turi stebėtojo statusą Tarptautiniame pinigų ir finansų komitete (IMFC), bet ne TVF vykdomojoje valdyboje. ECB turi stebėtojo statusą ir IMFC, ir valdyboje.
G 7	Vadovų lygmeniu Sąjungai ir euro zonai kartu atstovauja Komisijos pirmininkas ir Europos Vadovų Tarybos pirmininkas. G 7 finansų ministrų posėdžiuose Sąjungai atstovauja Komisija, ECB ir Euro grupės pirmininkas.
G 20	Sąjunga yra visateisė G 20 narė. Vadovų lygmeniu Sąjungai ir euro zonai kartu atstovauja Komisijos pirmininkas ir Europos Vadovų Tarybos pirmininkas. Finansų ministrų posėdžiuose Sąjungai atstovauja Komisija, Europos Vadovų Tarybos pirmininkas ir ECB.
FST	Sąjunga yra visateisė Finansinio stabilumo tarybos narė. Kiti FST nariai – G 20 šalys ir keletas kitų ekonomikos požiūriu svarbių šalių ir tarptautinių organizacijų.
EBPO	Sąjunga turi specialų statusą EBPO, kuris apibrėžtas EBPO konvencijos papildomame protokole Nr. 1 ir išaiškintas EBPO teisės tarnybos nuomonėje. Sąjunga turi tokias pat išimtinės teises kaip ir nariai, išskyrus du dalykus: Sąjunga neturi teisės balsuoti ir nemoka nustatyto įnašo į EBPO biudžetą. Sąjunga yra visateisė kelių EBPO komitetų, visų pirma Paramos vystymuisi komiteto, narė.
Pasaulio bankas	Pačiai Sąjungai nėra atstovaujama Pasaulio banko vykdomojoje valdyboje. Komisija turi stebėtojo statusą Vystymosi komitete (t. y. ministrų lygmeniu).
TAB	ECB turi visateisį atstovą Tarptautinių atsiskaitymų banke. TAB nariai gali būti tik centriniai bankai.
ERPB	Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko nariais yra 64 šalių vyriausybės, Sąjunga ir Europos investicijų bankas (EIB). Pati Sąjunga yra banko akcininkė (3,05 % visų balsų).